

קיצור דיני פורים המשולש.

(לבני כרכים בלבד, תושבי ירושת"ו לפי מנהג הספרדים וארצות המערב)

מאת הרב זכריה זרמתי שליט"א

רב ומו"צ בירושת"ו, ראש מכון תורת אמ"ת

- ◆ השנה יום ט"ו חל להיות בשבת ואין קורים את המגילה בשבת אלא מקדימים את קריאתה ביום שישי (ערב שבת). (שו"ע ס' תרפח סעיף ו')
- ◆ פורים הפרזים בי"ד אי אפשר שיחול בשבת. (מש"ב סק"יד)
- ◆ את "זכר למחצית השקל" ניתן לתת כבכל שנה לפני קריאת המגילה קרי ביום י"ג לפני מנחה או לאחריה, כל אחד כמנהגו. (מקראי קודש הררי פרק ט"ו ה' ג')
- ◆ חכמים גזרו שלא לקרוא את המגילה בשבת שמא ילך הקורא אצל חכם ללמוד את קריאתה ויטלטלה ארבע אמות ברשות הרבים (משנ"ב סקט"ו), ברם להתלמד בביתו התירו חכמי ספרד המערביים שאין המגילה שונה משאר כתבי קודש שמותר לקרוא בהם בשבת. (עיין דברי שלום ואמ"ת של המחבר כהמטה יהודה וקרית חנה דוד ולא כהפר"ח).
- ◆ יש אומרים שאין קורים את המגילה בשבת כיון שכולם חייבים בקריאתה אך אין הכל בקיאים בה, בפרט בטעמיה ושמא ילך כאמור אצל חכם ויעבירה ברשות הרבים (באר היטב סק"ו), ויש אומרים מפני שעניניהם של העניים נשואות במקרא מגילה לקבל מתנות האביונים שאי אפשר ליתנם בשבת. (כה"ח אות לד')
- ◆ השנה ישתדלו יותר מאי פעם לקרוא את המגילה במניין כיון שיש מחלוקת אם יחיד מברך אם לאו. (עיין פר"ח ועולת ראייה א' תל"ח י"ב)
- ◆ טוב לקחת בגד או פרי חדש ולברך "שהחיינו" לפני עשיית המצות ביום שבת וביום ראשון בשנה זו (מקראי קודש הררי עמ' רח' הערה ו') ויש מן הספרדים הנוהגים לעשות זאת בכל שנה ביום קריאת המגילה, ולכוון בכך לפטור את המצות של משתה ומשלוח מנות (עיין דברי שלום ואמ"ת של המחבר).
- ◆ לעניין עשיית מלאכה בערב שבת שקורים בה את המגילה, כתבו האחרונים שנראה להחמיר, וכן שלא להסתפר ביום זה כדי שלא יבואו לטעות שנה אחרת שנוהגים שלא לעשות מלאכה ביום קריאת המגילה. (כה"ח אות מט')
- ◆ אין מאחרים את קריאת המגילה ליום א' מפני שכתוב "ולא יעבור" (רש"י מגילה ב, א)
- ◆ שואלים ודורשים בענייניו של יום ובענייני דפורים בשבת של פורים משולש. (באר היטב סק"ו) וזאת כדי שיזכרו עניין היום.
- ◆ נהגו שלא לומר "צדקתך" בשבת זו. (הגר"מ אליהו שנת תשמ"א)

- ◆ את המעוות פורים, שהם מתנות לעניים, גובים ומחלקים אותן בו ביום, הכוונה ביום שישי (שו"ע ס' תרפח סעיף ו'), והטעם מפני שכל מה שאפשר להקדים וליהנות בהם את העניים עדיף. (ספר התודעה עמ' רסג')
- ◆ ביום השבת מוציאים שני ספרי תורה, ובספר השני קורים של פורים "ויבא עמלק", וכן אומרים "על הניסים" בתפילה ובברכת המזון. (שו"ע ס' תרפח סעיף ו')
- ◆ אם אמר על הניסים בי"ד אין מחזירים אותו, וכן אם אמר בשני הימים לא הפסיד. (התשב"ץ ח"ג סי' רצ"ח וכן ברכי יוסף וכן דברי שלום ואמ"ת של המחבר בשם ספר קרית חנה דוד).
- ◆ את סעודת הפורים מקיימים אותה ביום ראשון. (שו"ע ס' תרפח סעיף ו') וממילא גם משלוח מנות איש לרעהו גם יתקיים ביום ראשון. (הרשב"ץ, מרן השו"ע והרדב"ז ח"א סימן קמז), ברם יש אומרים להוסיף איזה כוסות יין או שכר בשבת ויתכוון לשם מצות משתה.
- ◆ נהגו להוסיף "הרחמן יעשה עמנו נסים ונפלאות כשם שעשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה בימי מרדכי ואסתר בשושן הבירה וכו'" בברכת המזון של יום א'. (בשם הגר"מ אליהו תשמ"א)
- ◆ לעניין תחנונים, נהגו בירושלים עיה"ק שלא לאומרם ביום א' שהוא יום ט"ז, לא בשחרית ולא במנחה. (כה"ח אות מז')
- ◆ ביום ראשון שהוא ט"ז באדר, לובשים בגדי החג ואוכלים מעדנים ומברכים איש את רעהו בשמחת יו"ט. (ספר התודעה עמ' רסד)

ניתן להוריד את הדף ושאר הפסקים של הרב זרמתי נ"י
 באתר המכון : www.toratemet.net
 וכן לרכוש את ספר 'דברי שלום ואמ"ת' על הלכות
 פורים מגילה של הרב בהסכמת הגר"ש משאש זצ"ל.

לעילוי נשמת מרת שמחה בת גמירה אשת בן פרש ז"ל